

השלמת מעשה בראשית ע"י מאדים ונוגה גם יחד

סיפור הבריאה לובש כמה פנים. לפי חלק מהמדרשים, האדם נברא לבדו וחסר השלמה לנשמתו, שתהיה 'עזר כנגדו'. אז החליט ריבוננו של עולם ליצור לו עזר מתוך עצמו, מתוך גופו. הפיל ריבוננו של עולם תרדמה על האדם ובנה מצלע שנטל מגופו את האישה אשר הציג לפניו. והנה, האדם פותח את העיניים – ומוצא לצדו את חווה.

לפי פירוש זה, האישה היא תוצאת לוואי של חייו של האדם, היא השלב השני בבריאה. אבל יש הרואים בכתוב 'זכר ונקבה בראם', עדות לכך שהאדם ואשתו נבראו במקביל ולא זה אחר זה, ובוודאי שלא זה מזה. אז מה האמת?

קשה לחפש בבריאת העולם אמת פשוטה הגיונית ואנושית, הרי מעשה הבריאה הוא לגמרי 'מעשה אלוקינו' ולא מעשה ידי אדם. כך גם לא ניתן לדעת האם הצמחים קדמו לבריאת האדם או שמא לא. לפי פרק א' כך נראה, אבל יתכן שרק אחרי שהאדם נוצר, נצרך לכך והתפלל לגשם, הוציאו הצמחים את ראשם מעל פני הקרקע. ויש דרך אמצעית. יש פירוש האומר שהצמחים נבראו לפני האדם, וגדלו עד פתח הקרקע. אבל כדי להוציא את ראשם הם חיכו לאדם. וכך ניתן אולי להגיע לאותה 'פשרה' בעניין בריאת האישה. היא נוצרה עם האדם, אבל עדיין הייתה חלק מגופו, טמונה בתוך גופו. היא לא באה לידי ביטוי עד שהאדם הבין שהוא חייב 'עזר כנגדו', ואז בא הקב"ה והוציא אותה מההעלם אל הגילוי, והנה היא לפנינו.

זה מזכיר את הפתיחה של הספר 'גברים ממאדים נשים מנוגה'. בתחילה, קיים כוכב של גברים – מאדים, והוא חסר נשים בכלל וכולם מסתדרים יפה. בשלב כלשהו, אנשי הכוכב מרגישים שחסר להם משהו. ופתאום, כשהם מגלים את כוכב נוגה ואת הנשים שבו, הם מבינים שזה בדיוק מה שהיה חסר להם. עם כל הפערים – אין תחליף להשלמה מהסוג הזה, ומכך נברא העולם שלנו.

אנו לא מחפשים שוויון בין המינים, אנו לא מחפשים זהות בין המינים, אנו דווקא מבקשים להאדיר את ההשלמה ביניהם. גם את הברכה 'שלא עשני אישה' אין לנו כוונה לבטל. הברכה הזו מצביעה על כך שהגבר היהודי ה'קלאסי' שמח שהוא גבר ולא אישה, בגלל המצוות הרבות שהוא חייב בהן, בעוד שהאישה פטורה מהן. במציאות ימינו, יש סוג של בלבול. התנועה הפמיניסטית מתעדפת תכונות גבריות, שנחשבות כמשמעותיות בדרך אל 'ההצלחה'. ואילו הגברים של היום, הפכו לנשיים יותר, ביתיים יותר, גם הם רוצים ליהנות מחוויות האבהות בצורה מלאה. הגבר כבר לא אוכל לחם בזעת אפיו, אלא נמצא אל מול המקלדת בחדר ממוזג או ליד הסטנדר בקפסולה. והאישה כבר לא יולדת בצער ובעצב, לפחות מאז שהוחל בהענקת הרדמה אפידורלית בחדרי הלידה. האיש לא מושל באשתו, וכל המציאות לבשה דמות פוסט-מודרנית.

אבל יסודות הבריאה לא השתנו. הקשר האידיאלי בין האיש לאשה יצוק בקשר שלנו עם חיי הנצח, כמו הרבה נקודות אחרות שהן מכבשוננו של עולם, מסודותיו של ריבון העולמים.

ד"ר חנה קטן

רופאת נשים בכירה, מרצה וסופרת,
וחברת תנועת בוחרים במשפחה

"בוחרים במשפחה" - ארגון חברתי ששם לו למטרה לחזק ולקדם את ערכי המשפחה בחברה ובמדינה, מול מגמות הפירוק של התא המשפחתי בארץ ובעולם